

Helse- og omsorgsdepartementet

Boks 8011 Dep
0030 OSLO

Vår saksbehandler: Even Kokkvoll

Helse- og omsorgsdepartementet	
200503488	Det. nr.: 72
511.2	241105
HIRA	ASD

Vår dato: 22.11.2005
Vår ref.: 2005/00530
Deres ref.: 200503488-/ASD
Medlemsnr.:

HØRINGSNOTAT - KRAV OM POLITIATTEST FOR HELSEPERSONELL OG SOSIALPERSONELL

Viser til departementets høringsnotat med høringsfrist til 23.11.2005.

I høringsnotatet vedrørende krav om politiattest for helsepersonell og sosialpersonell foreslås det at politiattesten skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt, ilagt forelegg eller dømt for brudd på en rekke bestemmelser i straffeloven omfattende seksuelle overgrep mot barn og barnepornografi. Det foreslås videre at personell som er ilagt forelegg eller dømt for nevnte overtredelser av straffeloven, skal være utelukket fra å arbeide med barn og utviklingshemmede. Fornyet attest kan kreves fremlagt dersom det foreligger mistanke om at det foreligger seksuelle overgrep mot barn eller utviklingshemmede etter at den forrige attesten ble lagt frem. Adgangen til å kreve fremlagt politiattest ved misstanke om straffbare seksuelle forhold mot barn og utviklingshemmede foreslås også å omfatte personell som er i stillingen ved lovens ikrafttredelse. Norsk Sykepleierforbund (NSF) gir sin støtte til de foreslåtte endringer hvor hovedformålet er å forebygge seksuelle overgrep mot barn og utviklingshemmede.

Spørsmålet om hvorvidt det også skal stilles tilsvarende krav ved opptak til ulike helseutdanninger er ikke behandlet i høringsnotatet. Det foreligger en rekke lov- og forskriftbestemmelser som regulerer plikt til å fremlegge politiattest både ved opptak til ulike studier og vilkår for yrkesutøvelse. For helsearbeidere foreligger det ingen generelle krav om fremleggelse av politiattest ved opptak til studier, søknad om autorisasjon eller ved ansettelse i ordinære stillinger som helsearbeider.

I lov om universiteter og høyskoler § 4-9 nr 1 heter det følgende:

"I studier der studenter kommer i kontakt med pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre som del av klinisk undervisning eller praksisopplæring, kan det kreves at studentene legger fram politiattest ved opptak til studiet."

Loven har åpnet for at det kan kreves politiattest for de aller fleste studieretninger, men det følger av samme bestemmelse nr 8, at departementet gir forskrifter om hvilke studier som skal omfattes av nr. 1, og om hvilke straffbare forhold som kan føre til utestenging samt saksbehandlingen.

Med hjemmel i § 4-9 nr 8 er det gitt en slik forskrift om politiattest ved opptak til høyere utdanning. De utdanninger som er omfattet av forskriften er allmennlærer, faglærer, praktisk pedagogisk, førskolelærer, barnevernspedagog og sosionom. For disse kreves det fremleggelse av politiattest tilsvarende den som kreves for yrkesutøvelse. Det vil si at alle straffbare forhold skal opplyses. For profesjonsutdanning i spesialpedagogikk og pedagogikk samt utdanning til tolk for døve, døvblitte og døvblinde kreves politiattest som gjelder straffebestemmelser om sedelighet og vold. For utdanninger som ballettpedagog, kateket, kirkeverge, menighetssekretær, trener, friluftsliv – kultur og naturrettleier samt eurytmi kreves politiattest som gjelder straffebestemmelser om seksuelle overgrep mot barn. Som det fremgår skiller forskriften mellom tre typer politiattester.

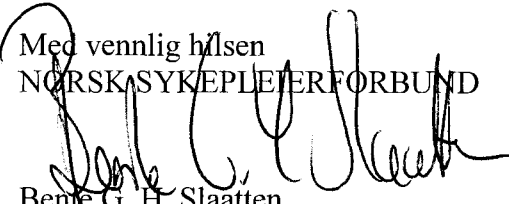
Det fremgår videre av forskriften at dersom studenten ikke kan delta i obligatorisk praksisopplæring/klinisk undervisning vil vedkommende ikke få vitnemål for fullført grad eller utdanning.

En svakhet ved høringsnotatet er at spørsmål om å kreve politiattest ved opptak til studier tilsvarende de grupper som lovbestemmelsene er ment å omfatte, ikke virker vel overveid. Det gir ikke mening at en student kan gjennomføre sykepleiestudiet, men vil bli nektet arbeid med de samme pasientgrupper.

Med bakgrunn i ovennevnte mener NSF det vil være riktig, når det innføres krav om fremleggelse av begrenset politiattest ved yrkesutøvelse, at det stilles tilsvarende krav ved opptak til høyere utdanning innen sykepleie.

I høringsnotatet har departementet også vurdert om det bør legges frem politiattest fra helsepersonell som skal yte helsehjelp til alvorlige syke, gamle, demente og andre pasientgrupper som på forskjellige måter har vanskelig for å ivareta egne interesser og beskytte seg selv mot overgrep. Etter en samlet vurdering er departementet kommet til at det ikke bør innføres et alminnelig krav om politiattest for helsepersonell uavhengig av hvilke pasientgrupper de yter helsehjelp til. Departementets konklusjon om ikke å kreve en generell politiattest kan oppfattes som et forsøk på å avgrense kravet til å omfatte de svakeste gruppene uten at konklusjonen nødvendigvis er helt treffende. Pasientgrupper som departementet selv nevner er alvorlig syke, gamle og demente. Det er imidlertid en fare for at en omfattende politiattest lett kan bli et skjult yrkesforbud. Risikoen for at arbeidsgiver velger å ansette den med plettfri vandel fremfor en som er straffedømt for et forhold er da helt klart til stede. NSF er imidlertid av den oppfatning at departementet bør utrede konsekvensene og behovet for om også andre straffebestemmelser bør omfattes av den politiattest som helsepersonell og sosialpersonell skal fremlegge.

Med vennlig hilsen
NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Bente G. H. Slaatten
forbundsleder

Harald Jesnes
forhandlingsjef